

VENTA

30 exemplars 1 pesseta

Un número solt
5 cèntims

ADMINISTRACIÓ

Carrer de Ponent, 1, 1.^a
(Barró baix a la escala)

Surt a llum puntualment
tots los divendres.

SUSCRIPCIÓ

ESPAÑA
Un trimestre 1 pesseta

EXTRANJER
Un trimestre 2 pessetas

LAS SUSCRIPCIONES
se pagan per adelantat

Los pagos poden ferse
en sellos de 15 cèntims
ó en timbres
especials pera periòdichs

PERIÒDICH POLÍTICH VERMELL

COMPETENCIA DE NADADORS

En un mar de confusions
treuen los rivals sas trassas,
fins á veure ab tals carbassas
qui primer d' ells vagi á fons.

Vilamitjana 20 Juliol 1889.

Apreciat Director: Lo bon negre d'aquest poble va començar a presentarse molt mofat, pero era es més guit que lo moia pitjor del poble.

Per un brom que feu l'altre dia desde T'ubell, feu a saber a totas sas felicitades que 'a fessin adobar lo cul de las cadiras que tenian a la iglesia. Las que no ho feren se trobaren lueg que 'l murell llanot las trenca, y si n'hi portaven d'altres feya lo mateix.

A la gabra dels peccats n'ha fet tantas, que s'hi poden ligar carretons. A lo millor diu que 'a torca sortí, y agafant les penitents a la emporse lluny a 5 de que ningú 'la senti n'la desorbí, amenant ab las penas del inferny y a covas a las que no se li mostran ovellas remanissimas.

Esperant estarlo lo que fassi més crespa se ofereix de veur' amich y servidor.

UN VILAMITJANENSE

COSAS D' ELLS

Dintre de una rectoria un senyor rector hi havia feut la vida del burgés, junt ab una major domo que es la noya més bufona de tot lo pla del Vallès.

Aquesta santa parella parlant sempre a cau d'orella de las cosas que hi ha al cel y dibent mal del dimony, semblavan un matrimoni en plena lluna de mel.

Tot lo dia junta estavan y fins crech que s'estimavan lo mateix que enmorata, puig si la noya suria, lo senyor rector seguia per estar sempre pliegat.

Mes per n'va arriba un dia que d'aquella rectoria es sortí l'anyor recio, puig com molt predicava un amich li demanava que hi anés a fe un sermo.

La noya, que no es gens tonta, segons diu lo qui avia un conte porque ell li conegut molt be, va avisat a mossen Macari que per ser segon vicari es massa bon artill.

Al ser sola, vinga tabola, vinga broma y xerriola, vinga beure vi del bo.

Ara ray que l'rector es fora, cridava aquella traidora, —divertimnos sense po.

Van passat l dia fent greca y a ne l'rector feu la lleca ballant y movent burgis, y al tocar l'hora darrera, tota dos plens de borrotzara van quedar-se allí adormits.

Lo rector, que no sabia la feyna que allí hi tenia va tornar molt més aviat, y al veure que aquell solana sent un tipu tan pansa se l'havia... paroyat, sense recordara de dir missa li va clavat una pellassa tan forta, que 'n fa pensar, que aquests que portan corona lo mateix que una persona l'Autor saben defensar.

PICCO, ADAY Y C.

Lo diffuns se reuniren en lo local de La Llum varios representants de las corporacions adheridas al meeting del 14 de Juliol, al objecte de repassar los comptes dels gastos del citat acte, que foren aprobats.

Resultant un petit deficit entre lo recaudat y lo satisfet, La TRAMONTANA va cubrirlo inconfortinelt, despeditse totas contents y satisfets.

Lo total d'entradas doná definitivamente lo següent resultat:

	Pesetas
Suma anterior	107.50
Societat La Llum	5
Un amich	1
J. P.	1
M. J.	1
Suma total	115.50

Gran noticia. La familia real s'ha pesat. Lo rey pesa 15 kilos. La reyna regent, 55. La infanta Isabel, 72. La princesa d'Asturias, 27. La infanta Teresa, 23. Total 186 kilos.

Y contant lo que abona l'Estat a la familia real, resulta que també ve a cobrar poch més ó

menos uns 186 kilos DIARIS de plata, ó sia 37.200 pesetas.

— Cobran los reys a pes? preguntará algun lector ignorant.

— No senyor, contestarém nosaltres. D. Alfons XIII pesa 15 kilos y 'n cobra uns 95 de plata cada dia, y la Infanta Isabel pesa 72 kilos y no 'n cobra més que uns 15 diaris.

Y un'altra advertencia a fer. Mentres lo pes de las personas reals es en brut, es a dir, ab vestits y tot, lo pes de la plata es en net, limpio de polvo y paja, que podriam dir, ó sia sense desqueto.

Y prou d'aquestas matemàfegats, que a la ploma ja me li agafan tremolins.

Va prenent més peu cada dia la papa de la vinguda del idem a Espanya.

Y tan comencan a voler fer veure que la cosa 's pren en serio, que al oferiment de la cort ha seguit lo del Ajuntament de Sevilla oferint lo celebre Alcassar d'aquella ciutat per residencia papa.

Jo continúo rihentme de tot aixó, y naturalment, desitjant que vingui.

Y per teniro a la vora, que s'instalés a la Barceloneta. Lo podriam fer socio honorari del Ateneu del Marqués de la Mina, accionista del Vulcano y La Deliciosa, é instalario en los Banyos Orientals del Sr. Gasull.

(Ahont, millor que allí, podria ser un perfecte papa de l'Ostia?)

Los dependents de las droguerías y demés establiments per l'estil estan gestionant lo modo de poder obtenir mitj dia de festa cada setmana.

Casi estich segur que 'ls seus amos se negarán a accedir a tan descabellada pretensió.

(Ahont van aquestos descamisadots ab tan tremenda exigencia?)

Si a lo menos demanessin que se 'ls rebalsés la meytat del salari!

Si volen lograr milloras en son treball d'aire treu modo que per la associació é imposse al capital, ja estan ben frescos.

Perdran paciencia y temps.

Y no hi perdran los diners, per la senzilla rahó de que ja fa temps que no 'n gastan.

A fi de temporada hi ha hagut saynete.

Duas sessions secretas han tingut Congrès y Senat.

En l'una se tractava d'averiguar si un diputat anava a discutir ab estoch.

Y en l'altra si un senador volia ferir ab la llengua.

Y com una y altra son armas politicas de bon usar, no veig lo motiu d'anar ab secrets.

Ja fora hora de dirse en publich lo que tots sabém.

Al sortir d'un teatro de Rio Janeiro se dispará un tiro de revolver al emperador del Brasil, ab la intenció que es de suposar, sense tocarlo.

Entre 'ls sustos en gros de las revolucions y 'ls sustos a la menuda dels regicidas, aviat no 's podrà ésser testa coronada per cap diner.

Lo Congrès ha aprovat la creació d'una caixa pels invalids del treball ab lo producte de la venta dels diamants de la corona.

(Ah! Aquesta noticia es de Fransa. Donchs que s'havian pensat!...)

No sé qué dimontri ha succehit a Palacio, que per qüestions d'etiquetas han dimitit alguns alts funcionarios.

Aquestos servidors reals no estarán contents fins que se 'ls enjengui a tots...

A fer etiquetas.

Ara sortim en que 'ls principals personatjes de la conjura volen ser jefes de partit.

No son tan sols en Martos y en Lopez Dominguez los quins aspiran a ésser jefes de govern dins la actual dinastia, sino en Romero Robledo, en Gamazo, en Casolla, y aviat en Morer, en Ducacal y en Fontrodona.

Aquí si que 's pot ben dir.

— Quants més serán més riurém.

Acaba de publicarse un real decret disposant que 'ls mestres d'escola sigan pagats puntual-

ment, per lo qual se mana que 'ls Ajuntaments ingressin en determinats dias los fondos pressupostats per primera ensenyansa en una caixa provincial, y aquesta obri 'l pago dintre 'ls cinch dias següents al venciment del terme donat als Ajuntaments, y pagant abans de tot lo personal, luego 'l material y després lo resto de las altras atencions.

Ara falta saber si 'ls bons desitjos del ministre se quedarán en las butacax dels Ajuntaments ó en las caixas provincials.

Que no es tot ho disposar en un decret ó sortir irregularitats a cada pas.

Y continuar morintse de fam los infelissos mestres de primera ensenyansa.

Lo dissapte de la temansa passada reberem la següent carta, que, agrahint en lo que val, nos apressurém a publicar:

Barcelona le 18 Juillet 1889.

Monsieur le Directeur de La TRAMONTANA.

Monsieur: Dans le banquet qui té réunié les membres du Comité français de Barcelone à l'occasion du 14 Juillet, il a été décidé de vous adresser les plus chaleureux remerciements pour le numéro exceptionnel, que vous avez publié en l'honneur du Centenaire de la Révolution française.

Nous sommes heureux de vous transmettre les sentiments exprimés dans cette réunion et de vous dire que les articles français de Barcelone nous ont vivement impressionnés. Les français qui vivent à l'étranger au milieu d'une affection comme celle que vous témoignez à leur patrie seront fiers de la mériter et ne manqueraient pas de vous exprimer toute leur gratitude.

Nous savions que sur votre noble terre, nous trouverions une hospitalité hospitalité, mais en présence du noble caractère qui vous vient de lui donner nous ne pouvions nous abstenir de vous faire connaître notre admiration.

Veuillez être notre interprète auprès de votre vaillante rédaction pour lui exprimer nos félicitations les plus sincères.

Nous vous prions d'agréer, Monsieur le Directeur, les assurances fraternelles de vos bien dévoués et reconnaissants amis

Les délégués

ERIK MANTONIER D. DELGOLA Y. GONZALEZ

No tenim altra cosa que contestar als ciutadans francesos que aixís nos feliciten per nostre número extraordinari, sino que ab ell havém fet un acte de justicia a la més gran de las Revolucions, la primera que consagra l'etnè modern, y que a pesar de sos defectes comensá a obrir ab ver entusiasme l'ample camí de la Libertat humana, per quin motiu tot lo mon civilizat deu cantar sas glorias, veuent en ella no las revoltes interiors d'una nació, sino 'l prólech de la grandiosa Revolució universal que té d'acabar ab totas las tiranias.

Quan va arreglar-se la qüestió de Tarrasa després de tindre prop d'un any a molts obrers ignocents a l. presó, la part burgesa prometé que tothom seria respectat en sas ideas y que 's donaria feyna a tothom sense mirar com pensava.

De llavors ensá ja més d'una vegada havém tingut de bregar contra alguns fabricants que exigelxen que sos obrers se fiquin a la Caixa dels morts; avuy tenim de tornar a fer constar lo succehit a la fabrica de Badrinas y Sallent, que anathi un obrer a demanar feyna, li digué 'l cabo de vara:

— Si 't dono feyna, te ficarás a la Caixa?

— No 'n tinch cap necessitat, contestá l'obrer.

— Donchs noy, contestá 'l cabo, jo tinch compromís contret ab la Caixa, y no puch donar feyna més que als que perteneixin a aquella societat.

(Es aquest lo modo de cumplir la paraula que tenen los fabricants de Tarrasa?)

Per nostra part nos n'alegrém de sa desamentada conducta. Aixís los obrers, que prometren també perdonar agravis, y estavan disposats a cumplir sa paraula, podrán tranquilament deixar a un costat consideracions...

Y apretar sens mirar trevas lo dia que 'ls toqui rebotar burgesos a la menuda.

Un sabater carlí de Manresa, habitant al carrer de Sant Andréu, va emprendre l'altre dia a un nen de vuyt anys que passa nostre peridich en aquella ciutat, ab intencions sens dubte no molt sanas, per quant obligaren al noy a fugir esvertat.

Desenjanyintse 'ls carcas manresans; lo sinapsme TRAMONTANA no deixarán de trobrárel sempre al ciutatell per més que fessin.

No veubren que nosaltres tenim feta formal prometença d'estovarlos continuament lo malalés de la llana clatelluda, fins a veure si se 'n pert la mena?

Ja saben nostres lectors que a Madrid hi ha hagut un timo en los consums en forma de 30.000 llitres de petroli que entraren de matutada.

Donchs se reuní l'Ajuntament pera examinar tan escabrosa qüestió, y de més de cinquanta regidors de que 's compon aquell municipi, n' acudiren nou a la sessió.

Aixís son per tot arréu nostres administradors.

Que 's importa a n' ells que 's defraudi, ó robi, ó s' irregularitzi?

Ja ho diu lo ditxo: Avuy per tu... y sempre per tots.

Per si no bastés lo rector, a Malgrat tenen un jutje municipal que ni fet de encàrrech.

Pochs dies fa que va resistirse a posar una filla d' un lliurepensador al registre civil ab los noms de Lluís de la Libertat y Emancipació, y li ha costat Poblet y Santas Creus lo ferho després de disposarho y tot lo jutje d' Instrucció d' Arenys de Mar.

Es un gust veure del modo que 's encarregats d' aplicar la llei tenen la mania de no complirla.

Ja s' publicat lo decret de la reforma interior de Barcelona.

Ara sols falta que las obras que 's tenen de empendre no respuingun tan sols al objecte de reformar l' interior de las butzacas de certs homes públics.

Que en materia de quartos fan com las donas idem.

Ja una mica més desempallegats d' ocupacions de moment, la setmana entrant procurarem publicar correspondencia, per satisfacció dels que 'ns envian traballs, y a quins a pesar de nostre bon desitj havém tingut de deixar oblidats algun temps per la aglomeració de feyna que 'ns caygué damunt ab lo número extraordinari.

També tenim alguns pájaros que tenen de anar a la gabia, y encara no hi han figurat pel mateix motiu.

A tothom donarem aviat son merescut.

BOSINS

Sense ditars lo sufrir qualsevol pot obtenir; ara en tocant al gosar sens sufrir no 's pot trobar.

Si la vida fos objecte que pogués durre a empenyar, quants dels que 's volen matar li tindrien més respecte!

Una idea al cap de un pobre es una flor en lo desert; may se veu escarificada perque may ningú la veu.

—¡Tot es fals en esta vida!— exclamava un home honrat. Y un va dir:—Si aixó es veritat ¡com pot ésser tot mentida!

Es la existencia del home un rellojé misterió que en se vida no senyala més que l' hora de la mort.

Lo consell es la heretat més vella, des' que ha sortit; l' un a l' altre se l' ha dat y ningú se n' ha servit.

ABEL

Un company d' aficions tramontanesas no ha fet notar que fa poch a Barcelona teniam una plassa d' Elisabets, y que ara la anomenada Casa de Misericordia s' ha apropiat part de aquella via pública fent posar un rextax de ferro arrán del carrer y quedantse tot lo terreny que constituïa la plassa.

Be, ¿y qué? ¿No tenen carta blanca la gent

d' iglesia per tot lo que 's dona la católica gana? Donchs es natural que també poguessen tirar al dret en aixó d' apropiarse la via pública.

Deuria ser d' algun testament de las pedras del carrer deixantse a la iglesia.

Lo Sr. D. Jaume Fàbregat y Ramon, d' ofici capella y emplecat a la iglesia de Sant Genís d' Agudells, sufragánea de Sant Joan d' Horta, se presenta lo mati del diumenge 30 de Juny en la casa de camp coneguda per Safon, y mogué un terrible escándol als masovers d' aquella finca perque no havian voigut donar grats per ell una aygua especial que 's fa pagar, tractantlos de lladres, pillos y tota mena de boniquesas clericals, y ab ademans de treures una eyna de la butxaca.

Los agredits pensan acudir als tribunals pera veure si refrescan los ardors d' aquesta reverencia desbocada.

Nosaltres nos alegrém de que abundin los pinxos místichs d' aquesta fusta.

Els son los millors desenllançadors de clatells.

Dos companys de Vilavert y dos de Pica-moixons, nets de clatell tots quatre, anaren a Farena, poblet de montanya d' allí a la vora, y perque contestaren salut al saludo de Deu los guard d' unes ratas de sagristia que trobaren a la entrada de dit darrer poble, s' esbalotà 'l galliner místich, y 'l rector envia a buscar lo dueny del café ahont s' estavan dihentli que tenia quatre dimonis a casa seva, y que 's tregués desseguit al carrer si no volia que li parés mal.

Lo cafeter enjegá 'l rector a fer beatas, dihentli que 's considerava molt honrat de tindre tals dimonis a casa.

Los ruchs de la intolerancia sols logran per tot arréu anar posant de relleu se molt tonta extravagancia.

Per Sant Antoni del porch un senyor de Callella acostumava a donar un pa de tres lliuras a cada pobre.

Aquest any doná l' encàrrech de fer de rector al reverent grós del poble, y aquest exigia lo butlletí de cmbregar per repartir lo pa, no donantne als que no li portavan.

La caritat ben entesa aquestos la comensan per ells mateixos y la acaban per los que 's fan la esqueteta en la menjadora.

Y aixís sempre resultan ells los agraciats.

Per la festa major de Sant Quirse hi ha hagut un conflicte entre l' Ajuntament y 'l rector sobre qui portaria 'l pendó en la professó, ja que tenint candidat diferent l' un y l' altre, ningú volia renunciar al que era objecte de sas preferencias.

Si jo tingüés de resoldre aquest conflicte aviat lo tindria arreglat.

Deixaria 'l pendó de la parroquia a casa seva y passejaria dalt de carretons tot lo clero y l' Ajuntament.

Aixís la exhibició de pendons seria brillant.

Y qui 's volgués dur que tirés lo carretó.

Me contan que en una professó l' alcalde de Cardona posá la vara de la justicia pel bigotis d' un foraster, obligantlo a treures... ¡la gorra?... ca, no senyors, un cigarro de la boca.

Aquí tenen un alcalde més cleritruç que 'l mateix rector de Sant Celoni.

Kidículas conseqüencias dels que volen ser més papistas que 'l papa.

Lo vicari de Roda no vol que las donas entrin a la iglesia sense caputxa.

Molt ben fet.

Los empresaris d' actes carnavalescos es natural que exigixin que s' entri a sos saraus ab disfressa.

Los ensotanats de Sant Juliá d' Andorra volen rifarse a sos feligresos mascles y femellas, y molt será que al final no 'n surtin blavejats.

Los reverents Joseph Cerqueda y Pere Cerqueda comensaren a moure rahons a noyas de deu ó dotze anys que ballavan, snaren luego a moure un escándol a la escola de noyas, y per fi 'l dia de la Ascensió, que allí hi ha la pernicioso costum d' anar a confessarse, negaren la

absolució a totes las que no prometian ab no se quantas requincallas piadosas que may més ballarian.

D' aixó lo poble comensá a esbalotarse contra 'l clero, y Sant Juliá prengué fum tramontanesco.

Plenas de rabia las reverendas sarrías negras, se n' enfia una fa poch dias al cubell del Esperit Sant, y lo millor que ha dit a tots los habitants de Sant Juliá es cañes, salvaties, bárbaros, y crech que fins católichs me 's ha dit.

A tals insults s' han despertat entre aquella tranquila gent las ancions anti-clericals, y si continúan los ruchs negres per aquest camí molt será que l' arcabisbe de la Seu no perdi prompte sos súbdits espirituals.

Quán dich que certs sacerdots m' afanan a mi mateix en la propaganda anticlerical!

Que dimontri ha passat entre las hicas de la Maria y 'l sotana major de la Poble de Claramunt?

Se pot saber per qué, en lo dia de la festa de la corporació, ell las volia dur a confessar dintre d' una casa en que ellas van negarse a entrarhi?

Ni 'l misteri de la encarnació está tan mal encarnat com aquest acte carnal entre ell y ellas de la Poble de Clar-demunt.

CANTARELLAS

Son los rectors y advocats d' igual ofici avuy dia; tots cridan contra la mort y sens morts no poden viure.

La persona que va a missa y tot sovint se confessa, com lo que fa li perdonan obra sempre sens conciencia.

J. ESPUNYA RIBOT

Lo teu ofici nineta, deu ser cuydar sans y santas perque veig que tot lo dia, vas carregada de llantias.

F. HURTA

XARADA

De la primera 'n té 'l rich; de la segona se 'n dona; de la tercera, si 's ve, molt prompte remey hi posa. De la quarta 'n es molt poch; may quart cinch cap pesetona, y ab tot, y tenint de aixó, si escriu may alguna cosa fa cada falta de tot que gens de riure dona.

EMILIA

MUDANSA

Si vol obra' ab recitit lo tot honrada com cal, pensi que no hi ha total com la tot de la virtut.

ANTONET DEL CORRAL

TRENCA-CLOSCAS

¡VENYAN LO MATRO? ¡CA!

Combinar las lletres de modo que donguin lo nom d' una comedia catalana.

D. BARRINA Y CURRIÉ

GEROGLÍFICH

Engraciats: lo Enrich de TERDADA

UN CLERICAL

SOLUCIONS
A LAS CATORZAS DEL NÚMERO ANTERPASSAT
GEROGLÍFICH.—Un any té quatre trimestres.

Tip. «La Academia» Ronda de la Universitat, 8, Barcelona.

LA REVOLUCIÓ
POEMA EN TRES CANTS
original de J. Lluñas é ilustrat per Moliné.
Preu DOS rals.